

БИСЕНИЈА ТЕРЕШЧЕНКО
НЕБОЈША САВОВИЋ НЕС
ЉУБОМИР ЛАЦКОВИЋ
ЈАСНА ОПАВСКИ

4X4

PTC

5. АПРИЛ – 2. МАЈ 2022.
ГАЛЕРИЈА РТС, БЕОГРАД, ТАКОВСКА 10

МАГИЧНА УКРШТАЊА, ИЛИ ЧЕТИРИ НИТИ ЈЕДНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОВЕСТИ

Драган Јовановић Данилов

Честертон каже да човек у души има нијанси много чудноватијих, безбројнијих и безименијих, него што постоји боја у јесенској шуми. Једно такво раскошно пиктурално обиље засипа нас са мозаика надахнутим митолошким темама Бисеније Терешченко. На тондо-мозаику „Дионис и јадна Аријадна“, Бисенија нам даје прекрасан аутопортрет са Дионисом, а у „Берби младог грожђа у старом винограду“ враћа нас на сазнање да се лоза сматра космичким дрветом зато што обавија небеса, при чему зрна грожђа отеловљавају звезде. Бисенијин алегорички и контемплативни романтизам проистиче из еденских корена и митопоетских пројекција медитеранског пејзажа зачарног игром светлости и сенки.

Мозаици **Бисеније Терешченко** су сочни, племените фактуре, стилски потпуно доречени. Фасцинантно је како Бисенија Терешченко успева да у изузетно комплексној техници мозаика дочара измаглице високе етеричности, исијавање светлости око винове лозе, вибрирање светлости у устрепталом зраку, игру осунчаних простора и сенки, ту прелепу гозбу сунца, лишћа и мириса који око њих струје. Ова уметница успева да крутост камена размекша благим тонирањем светла, неком зачудном утишаношћу доведеном до музичкиог угођаја. Њени мозаици су ода животној снази лозе коју ништа не може зауставити. У живом, присном дијалогу са каменом Бисенија Терешченко преноси на своје мозаике једну сложену унутрашњу ферментацију. Зато светлост на мозаицима ове најмузикалније мозаичарке коју знам исијава, по принципу ирадијације, из самог камена, али и из једног снажног унутрашњег извора. И доиста, баш све је код Бисеније оплемењено тајинством Медитерана, једним медитеранским иде-

алом лепоте те екстатичном отвореношћу према средоземој светлости. Ми смо бића медитеранске вероисповести, подсећа нас ова уметница, те да светлост може исијати из себе само онај који и сам има светлости у души.

За **Небојшу Савовића Несу** женско тело је неисцрпна антологија облика, недокучиви симбол и највећа мистерија која стоји насупрот неумитности ништавила и месечерског света опсена и илузија. Оно је благодет природе и суштинска радост живота, према коме овај уметник има поклонствен однос. У самом језгру Савовићевог уметничког бављења, његових „снова у камену“ дакле стоји женско тело приказано у облику акта, полуакта и торзоа. Тај Несов женски акт узбудљиве еротичке интелигенције овде је дивинизован, обожен, отворен за нежно љубавно додиривање. Он је арканистички тајанствен, зато што посматрача осетљивог душевног састава уводи у свет женских чари и еротског космизма, еманирајући око себе невидљиве енергије и флуиде.

Небојша Савовић Нес иде на један сигуран скулпторски резон лишен случајности. На његовим скулптурама све је стратегијски смештено где треба, при чему рационалност не потискује емотивност, већ се они на плодотворан начин спајају и измирују у једној прецизно осмишљеној форми топлог енергетског набоја и еротске силе. Несова пластика носи топлину, неусиљеност и чулност лирике којом он поетизује свој скулпторски свет који живи од облина дојки и префињених пелерина. Небојша Савовић Нес користи као материјал грчки бели „тасос“ камен, истарски „селина“ камен и тоскански „карара“ камен. Сви ови материјали драги су Несу због своје отмене, хијератичне белине. Овај уметник не описује, већ на својој скулптури предочава унутарње поимање, менталну представу жене,

материнства и идеје плодношења. Све је на његовим скулптурама прецизно визуелно осмишљено и ликовно структурирано. Код њега је женско тело суштински огољено и ментално евоцирано, зеновски очишћено од свих сувишности које би могле да наруше његову хармоничност. То је тело – знак који упућује на увременост еротског огња у човеку. На његовим скулптурама еротско се сублимише у спиритуално, чиме се надвладава онај поребни карактер сексуалности о коме је писао Емил Сиоран.

Љубомир Лацковић је непредвидив скулптор чији уметнички универзум проистиче из фантастичних, симболичких и езотеријских оквира. Овај уметник је своје необичне скулптуре животиња сачинио полемишући на један патафизички начин а такозваном „фурдом“, одбаченим металним предметима из оптицаја, нађеним материјалом од гвожђа као продуктом једног механичког доба. Из тог ђубришта, које није обично ђубриште и отпад већ ђубриште као шејкинска филозофска идеја, Лацковић гради своје иреалистичке скулптуре на којима је сваки детаљ брижљиво изведен, ликовно прорачунат и композицијски избалансиран у једну органску и скулпторски организовану целину. Сви елементи његове скулптуре су у комуникационој, фигуралној конверзији и на један мистеријалан начин су повезани и стопљени са нађеним предметима из другог контекста. За Лацковића скулпторско бављење је фаустовски подухват – настојање да се стварањем једног паралелног света иреалистичких скулптура зарони у неизмерне дубине предметног света. Кроз кошмарни дијалог са једном цивилизацијом на умору Љубомир Лацковић, тај фанатични посвећеник који ради изравно под покровитељством старогрчког бога Хефеста, предочио нам је кроз спој и измирење занатске вештине и скулпторске инвенције неизмерност једног чудесног света.

У самом језгру сликарства **Јасне Опавски** налази се аутентична наративно-амблематска

компонента. Ова уметница окренута је митолошком имагинирању и свом унутрашњем свету који је, по природи ствари, тешко ухватљив. Један иманентно мистични садржај, и поособљена ментална сценографија на њеним сликама доведени су у опсег видљивог. Јаснина сликарска спознаја проистиче из дубоких понора грчке митологије, али и из уметничких најдубљих интуиција. Из слике у слику Јасна Опавски усложњава своју иконографију и кроз занимање за ирационално, магијско и митолошко гради тајанствене мостове према симболу. На њеном сликарском пољу срећемо један металогичан начин постављања призора. Закупљена тајном времена, Јасна Опавски попут каквог фантастичног сликарског хроничара васкрсава и ре-креира кроз фантастичну драматску инвенцију један свет призван из грчке и своје личне митологије. Њене слике, то су заправо драмски играчки у којима се, занесени пијанством, мешају људи, богови и фантастична бића. Јаснина слика је одуховљена зона изграђена на рођењу у дубине митологије и неосветљене слојеве подсвести. Њена нага женска и мушка тела израњају из тајанствених лагума времена, искушавајући бесконачно. Иконографски свет третиран је деликатно са високим занатским критеријумом. Примећујемо код Опавске афинитет за ирационална осветљења и ониријске тишине. Притом, ентитет фантастичног код Јасне Опавски представља једну дубоку усађену диспозицију, а не нешто што је наметнуто и преузето.

* * *

Данас у доба дигиталне апокалипсе када гасне „метафизичка дијадема лепоте“, ова четири уметника нас изнова враћају занатском умећу, архетипским указањима и једном поособљеном доживљају прошлости сопства. Управо у тој тачки на један плодотворан начин укрштају се четири аутентичне ликовне поетике Бисеније Терешченко, Небојше Савовића Неса, Љубомира Лацковића и Јасне Опавски.

23:47, 2021.

02:25, 2021.

ОПЛЕНАЧКО ЈУТРО, 2021.

04:38, 2021.

БЕРБА МЛАДОГ ГРОЖЂА У СТАРОМ ВИНОГРАДУ, 2020.

ДИОНИС И ЈАДНА АРИЈАДНА, 2018.

ЖИТИЈЕ ЧВОРКА, 2019.

КАМЕЈА У БОРБИ СА ИДЕЈОМ, 2022.

БИТКА, 2010.

НОСОРОГ, 1999.

ГРОМ, 2002.

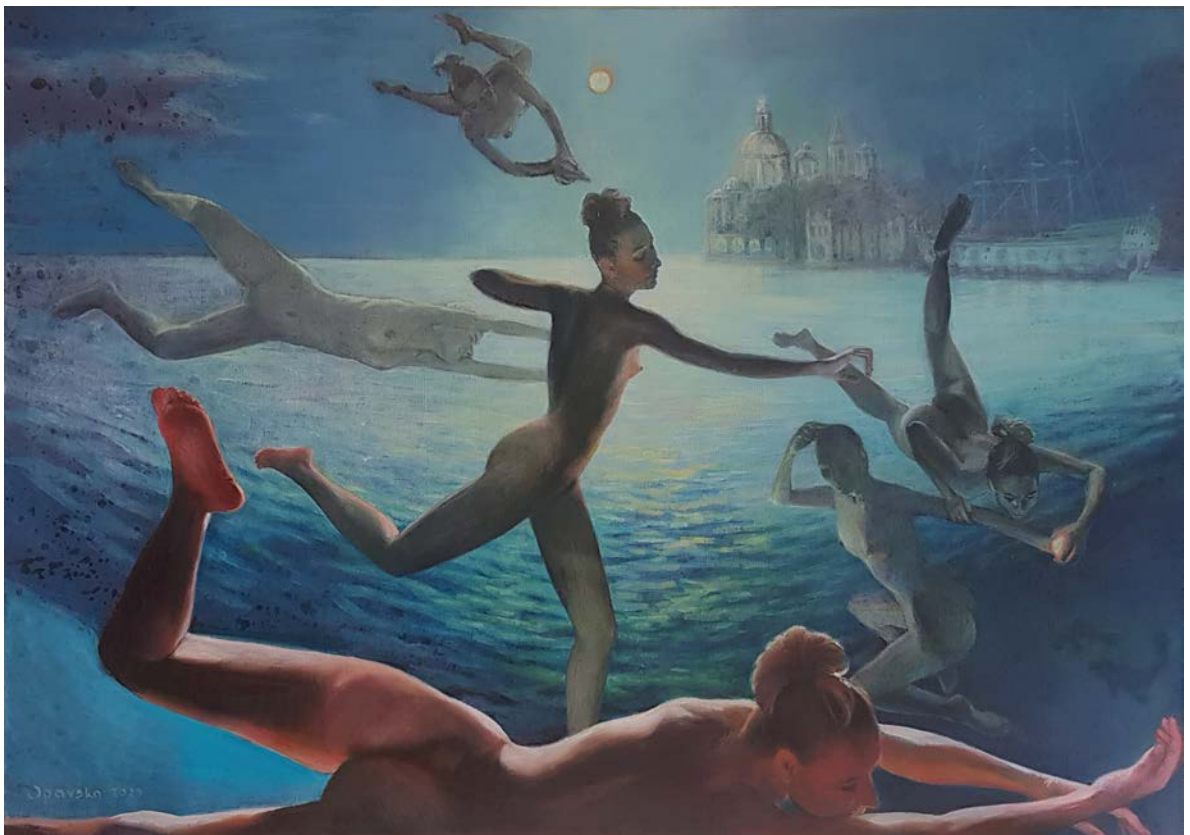

ГРИФОН, 2019.

МАЈСТОРИ ИГРЕ, 2020.

МЕСЕЧЕВ ОДРАЗ, 2021.

ИГРА СА МИНОТАУРОМ, 2022.

ВИНЧАНСКА МАЈКА, 2022.

**НЕБОЈША
САВОВИЋ НЕС**

АДРЕСА: Горњи Милановац, Браће Поповић 5
Е-ПОШТА: ateljenes@gmail.com
ТЕЛЕФОН: +381 63 604 351
ФЕЈСБУК: Nebojsa Savovic Nes
ИНСТАГРАМ: savovicnes

Скулптуре из циклуса „Недосањани Бардолино“

1. **23:47**, камен, 59,5×37×56 cm, 2021.
2. **02:25**, камен, 60×37×55 cm, 2021.
3. **Опленачко јутро**, камен, 46×55×60,5 cm, 2021.
4. **04:38**, камен, 45,5×35×53 cm, 2021.

**БИСЕНИЈА
ТЕРЕШЧЕНКО**

АДРЕСА: Београд, Маријане Грегоран 69
Е-ПОШТА: biseniya.terescenko@gmail.com
ТЕЛЕФОН: +381 63 175 1627
САЈТ: mozaik-art.com
ФЕЈСБУК: Biseniya Terescenko Skola crtanja slikanja i mozaika

ИНСТАГРАМ: mosaicpaintgs

5. **Берба младог грожђа у старом винограду**, мозаик, 50×70 cm, 2020.
6. **Дионис и једна Аријадна**, мозаик, пречник 52 cm, 2018.
7. **Житије чворка**, мозаик, 85×70 cm, 2019.
8. **Камеја у борби са идејом**, мозаик, 70×53 cm, 2022.

**ЉУБОМИР
ЛАЦКОВИЋ**

АДРЕСА: Земун, Партизанских учитеља 3
Е-ПОШТА: ljubomir.lackovic.sculptor@gmail.com
ТЕЛЕФОН: +381 64 811 0923
ФЕЈСБУК: Ljubomir Lackovic
ИНСТАГРАМ: lackovicljubomir_sculptor

9. **Битка**, варени метал, 100×80×45 cm, 2010.
10. **Носорог**, варени метал, 30×55×35 cm, 1999.
11. **Гром**, варени метал и обрађени мермер, 57×20×70 cm, 2002.
12. **Грифон**, варени метал, 35×60×75 cm, 2019.

**ЈАСНА
ОПАВСКИ**

АДРЕСА: Београд, Милана Станивуковића 4
Е-ПОШТА: opavskajasna@gmail.com
ТЕЛЕФОН: +381 64 239 4492
САЈТ: jasnaopavski.com
ФЕЈСБУК: Opavska art
ИНСТАГРАМ: Jasna Opavski – Opavska art

13. **Мајстори игре**, уље на платну, 100×140 cm, 2020.
14. **Месечев одраз**, уље на платну, 70×100 cm, 2021.
15. **Игра са Минотауром**, уље на платну, 70×100 cm, 2022.
16. **Винчанска мајка**, уље на платну, 70×100 cm, 2022.

ИЗДАВАЧ ЈМУ Радио-телевизија Србије • **ЗА ИЗДАВАЧА** Драган Бујошевић, генерални директор РТС; Бранислав Кланшчек, председник Управног одбора РТС • **САВЕТ РТС ЗА ЛИКОВНО СТВАРАЛАШТВО** Никола Мирков (председник), Зорица Шујица (потпредседник), Славица Стефановић (помоћник председника), Никола Кусовац, Ђорђе Кадијевић, Чедомир Васић, Александра Јелисавац, Софија Љубичић, Драгана Ковачић • **АУТОР ИЗЛОЖБЕ** Небојша Савовић Нес • **АУТОР ТЕКСТА** Драган Јовановић Данилов • **ЛОГО 4x4** Видан Палић • **РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ БАШТИНА И КУЛТУРНА ПРОДУКЦИЈА РТС** Александра Јелисавац • **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ГАЛЕРИЈЕ РТС** Петар Ђиновић • **УРЕДНИК** Ана-Марија Симоновић • **ИЗВРШНИ ПРОДУЦЕНТ** Славица Стефановић • **ФОТОГРАФИЈА** Марио Леоне Бралић, Саша Савовић, Јасна Опавски • **ГРАФИЧКО ОБЛИКОВАЊЕ** Предраг М. Поповић • **ШТАМПА** Штампарија РТС • **ТИРАЖ** 500 примерака • Београд, март 2022.